

Poznań, 20 stycznia 2023 r.

dr hab. Krzysztof Urbaniak, prof. UAM
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu

Ponowna recenzja
rozprawy doktorskiej Pana mgr. Jacka Łapińskiego
„System wyborczy a układ sił politycznych w Sejmie
(na przykładzie wyborów z 2007 i 2011 roku)”, Białystok 2022, ss. 353
przygotowanej pod kierunkiem
Pana dr. hab. Stanisława Bożyka, prof. UwB
na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku

Działając w oparciu o uchwałę Rady Dyscypliny Nauki Prawne z dnia 11 czerwca 2021 r. powołującą mnie w charakterze recenzenta oraz w oparciu o postanowienia § 6 pkt 6 rozporządzenia z dnia 19 stycznia 2018 r. w *sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora* (Dz. U. 2018, poz. 261), przedstawiam ponowną recenzję rozprawy doktorskiej Pana mgr. Jacka Łapińskiego - *System wyborczy a układ sił politycznych w Sejmie (na przykładzie wyborów z 2007 i 2011 roku)*.

I. Uwagi ogólne

Dokonując całościowej oceny przedłożonej mi do zaopiniowania w 2021 r. rozprawy doktorskiej stanąłem na stanowisku, iż w przedstawionej formie nie można przyjąć, że spełnia ona wszystkie konieczne wymogi ustawowe wskazane w art. 13. ust. 1 ustawy z dnia 14 marca

2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki. Uznałem, że kandydat udowodnił, że posiada wystarczającą wiedzę teoretyczną w dyscyplinie nauki prawne. Niestety, szczegółowa analiza rozprawy nie pozwalała przyjąć, że stanowi ona oryginalne rozwiązanie problemu naukowego. Uważałem jednak, że zaprezentowana w rozprawie wiedza Doktoranta, potwierdzająca jego potencjał naukowy stwarza nadzieję, że jest on w stanie dokonać w rozprawie koniecznych zmian i uzupełnień, tak aby sprostać wymogowi ustanowionemu w ustawie. W recenzji wskazałem jakie istotne zmiany i uzupełnienia powinny zostać wprowadzone do rozprawy. Były to m.in.:

- modyfikacji i uzupełnienia wstępu, w szczególności o uzasadnienie wyboru tematu i jego zakresu, wskazanie problemu i celu badawczego (głównego i szczegółowych), metod badawczych i ich wykorzystania, pytań badawczych, hipotez, tez badawczych, charakterystykę wykorzystanej literatury oraz analizę stanu badań nad podjętą problematyką;

- aktualizacji przypisów oraz uzupełnienie bibliografii, w szczególności o pozycje z ostatniego dziesięciolecia, a także gruntownej poprawy przypisów, w szczególności doprowadzenia ich do standardów właściwych dla nauk prawnych;

- modyfikacji systematyki pracy, w szczególności wprowadzenia podrozdziałów;

- sformatowanie pracy i ujednoczenie stosowania akapitów;

- wyeliminowania pojawiających się w rozprawie fragmentów mogących być zakwalifikowane jako publicystyczne;

- uzupełnienie rozprawy o kompleksowe jej podsumowanie.

Niniejsza recenzja stanowi uzupełnienie recenzji przedłożonej w listopadzie 2021 r.

II. Kwestie metodologiczne

Jak się słusznie podnosi rozprawa doktorska powinna podejmować istotny z teoretycznego i praktycznego punktu widzenia problem badawczy. Przedstawiona mi do recenzji rozprawa niewątpliwie posiada ten walor. Przedstawione wcześniej uwagi krytyczne dotyczyły konstrukcji wstępu do rozprawy, w tym głównie przedstawienia jej aspektów metodologicznych.

W poprawionej wersji rozprawy Doktorant uzasadnił wybór tematu rozprawy oraz jej ram czasowych i przedmiotowych. Przedstawił także zarys podstawowej literatury przedmiotu, zarówno polskiej, jak i zagranicznej. Autor wskazuje także główny cel rozprawy, którym jest kompleksowa analiza rozwiązań instytucjonalno-prawnych systemu wyborczego do Sejmu na podstawie dwóch kolejnych elekcji – w 2007 r. i w 2011 r.

Wprowadzone w omawianym zakresie zmiany i uzupełnienia do rozprawy są akceptowalne i zadawalające.

III. Systematyka pracy

W pierwotnej wersji rozprawy z moją krytyką spotkała się systematyka i przejrzystość pracy. W poprawionej wersji Doktorant dokonał w tym zakresie istotnych korekt. Największą z nich i najbardziej wpływającą na podwyższenie oceny przedłożonej pracy jest wprowadzenie w poszczególnych rozdziałach - podrozdziałów. Zwiększa to czytelność pracy i możliwość lepszego uchwycenia konstrukcji wyводу prowadzonego przez Doktoranta. W jednym z rozdziałów (rozdział II) pojawia się także jego podsumowanie. Należy wyrazić żal, że Doktorant nie umieścił cząstkowych podsumowań pod wszystkimi rozdziałami.

Na pozytywną opinię zasługują także zmiany wprowadzone we wstępie. Przede wszystkim został on usystematyzowany. Obok podniesionych wyżej uwag dotyczących kwestii metodologicznych, wyeliminowano ze wstępu fragmenty zbędne, mające charakter publicystyczny. W sposób dużo bardziej niż poprzednio przedstawiono w nim systematykę pracy.

Wprowadzone w zakresie systematyki pracy zmiany i uzupełnienia do rozprawy są akceptowalne i zadawalające.

IV. Podsumowanie rozprawy

Jednym z zasadniczych zarzutów do przedstawionej rozprawy był problem konstrukcji Podsumowania. W pierwotnej wersji część ta pt. „Główne tezy rozprawy (Podsumowanie) liczyła 2 strony i była zdecydowanie za krótka. Nie zawierała ona podsumowania podjętej w pracy problematyki, w tym wyników przeprowadzonych analiz oraz konkluzji dotyczących

zrealizowanego celu pracy. W przedłożonej poprawionej wersji rozprawy odnaleźć może całkowicie na nowo skonstruowane Zakończenie. Liczy ono 11 stron i stanowi faktyczne podsumowanie przeprowadzonych w rozprawie analiz. Pomimo tego, że nie jest ono typowe dla rozpraw doktorskich, to trzeba dostrzec jego wartość. Doktorant wyraża w nim swoje poglądy dotyczące wybranych instytucji prawa wyborczego, wyprowadzone z analizy praktyki stosowania dotychczasowych przepisów prawa. W Zakończeniu odnaleźć możemy także szereg postulatów *de lege ferenda*, które choć czasem mogą być dyskusyjne, to z całą pewnością świadczą o niewątpliwie bardzo dużej wiedzy Doktoranta w zakresie prawa wyborczego i praktyki jego stosowania.

V. Merytoryczna ocena pracy

Ocena merytoryczna poprawionej wersji rozprawy jest pozytywna. Doktorant wykorzystał swój niewątpliwy potencjał poznawczy oraz wiedzę w zakresie prawa wyborczego i dokonał w niej koniecznych zmian, co doprowadziło do gruntownej zmiany obrazu całej rozprawy. Niewątpliwie wskazać należy także na rozbudowanie objętościowe pracy. W pierwotnej wersji liczyła ona 241 stron, a obecnie 353 stron. Podkreślić należy także, że Doktorant poprawił także formalną stronę pracy.

Biorąc pod uwagę obecny kształt rozprawy skłaniam się ku stanowisku, że jej obecny kształt, pomimo pewnych niedoskonałości, jest w pełni akceptowalny i może być podstawą dla przeprowadzenia przewodu doktorskiego.

VII. Ocena i konkluzja końcowa

Tak jak pisałem w pierwotnej opinii o rozprawie tematyka podjęta przez Doktoranta jest bardzo ciekawa i inspirująca, a wyznaczony cel naukowy bardzo ambitny, a zarazem trudny do zrealizowania. Docenić należy wszakże, że Doktorant, choć korzystając z opartej na przepisach prawa możliwości poprawienia pierwotnej wersji doktoratu, wywiązał się z zadania i w efekcie przedstawił interesującą rozprawę doktorską.

Analiza przedstawionej do recenzji rozprawy doktorskiej mgr. Jacka Łapińskiego

„System wyborczy a układ sił politycznych w Sejmie (na przykładzie wyborów z 2007 i 2011 roku)”, Białystok 2022, ss. 353, w mojej ocenie pozwala na stwierdzenie, że **stanowi ona oryginalne rozwiązanie postawionego problemu badawczego, ukazuje umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej, a także potwierdza wiedzę teoretyczną Kandydata w dyscyplinie nauki prawne, czym spełnia wszystkie konieczne wymogi ustawowe wskazane w art. 13. ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.**

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Prof. J. J. J.', written in a cursive style.

SCP/3755/2023
ID: 00310300005437